

(roz. ze dne 10. března 1882 č. 14561, sb. č. 434). Ustanovení o neodolatelém nátlaku platí též pro přečiny a přestupky (§ 238). Ostatně viz čl. »Úmysl zlý«.

2. Donucení tvoří též skutkovou povahu určitých zločinů a přestupků, tak zejména při vydírání (§ 98 tr. z.), při nebezpečném vyhrožování (§ 99 tr. z.), při krádeži, bylo-li při ní užito nebezpečných výhrůžek (§ 179 tr. z.), při loupeži (§ 190 tr. z.), při neoprávněném donucení k uzavření sňatku se strany rodičů (§ 508 tr. z.).

3. V trestním řízení nesmí býti používáno hrozeb a donucovacích prostředků k tomu, aby obviněný byl pohnut k doznání nebo k jiným určitým výpovědím (§ 202 tr. ř.).

4. Též v trestním řízení důchodkovém vylučuje neodolatelý nátlak přičetnost (§ 15 ad 3 tr. z. důch.). Doznání má průvodní moc jen potud, pokud bylo učiněno dobrovolně (§ 686 lit. a tr. z. důch.).

Strany sporné viz Spor.

Stravovny.

Stravovny jsou jedním z nejnovějších pokusů v oboru chudinské policie; účelem jejich jest, aby lidem bez prostředků se potulujícím byla opatřena práce a výživa a aby tak před žebrotou byli uchráněni. Idea zapatření a poskytnutí práce tvoří právě podstatu jedné z nejobtížnějších otázek v oboru chudinského zákonodárství. Ústavy práci sprostředkující, byť i byly sebe účelněji zařízeny, nestačí k tomu, aby zaopatřily práci zejména osobám cizím, které neznajíce země a lidu bez prostředků se potulují a jsou přímo nuceni žebrotou si zaopatřovati, čeho nejnutněji k výživě potřebují; stravovny mají právě této třídě, tedy nuzným potulujícím se osobám přispěti a jsou tudíž, jak již jméno samo naznačuje, ústavy, v nichž se má takovým nuzným k výdělku však způsobným osobám strava a byt poskytnouti. Není však úkolem stravoven opatřiti takovým osobám výdělek nebo trvalé zaměstnání pro budoucnost, nýbrž poskytnouti toliko okamžitý útulek těm, kdo v cizině bez výdělku těkají a práci hledají nebo vůbec k práci jsou způsobilí; těmto má býti v jich nouzi udělením práce a poskytnutím stravy a bytu pro nejbližší čas vypomoženo. Stravovny mají však též účel další, totiž zabrániti tuláctví a žebrotě a slouží tudíž též chudinské policii.

V Nizozemí a Belgii byly již v roce 1823 zakládány chudinské kolonie, v nichž chudí jako osadníci měli býti zaměstnání a tím před žebrotou uchráněni; avšak následkem nedostatečné organisace nemají tyto kolonie žádných příznivých účinků.

Stravovny jsou výsledkem doby nejnovější. Zavedeny byly již ve většině rakouských korunních zemí, tak zejména v Dolních Rakousích (zák. ze dne 30. března 1886 č. 29 z. z. a nov. ze dne 23. března 1888 č. 45 z. z.), na Moravě (zák. ze dne 19. února 1888 č. 45 z. z.), ve Štýrsku (zák. ze dne 30. října 1888 č. 50 z. z.) a v Horních Rakousích (zák. ze dne 7. listopadu 1888 č. 23 z. z. a vyhláška ze dne 6. března 1889 č. 7 z. z.) a byly konečně v nejnovější době též v Čechách zřízeny (zák. ze dne 29. dubna 1895, část 15 z. z.).

Nejdůležitější ustanovení ohledně stravoven jsou :

Do stravoven se přijímají nuzní, avšak k práci způsobilí cestující obouhého pohlaví bez ohledu na příslušnost. Místa, kde stravovny mají býti zřízeny, ustanoví zemský výbor ve zrozumění s místodržitelstvím. Osoby, které

chtějí býti přijaty do stravovny, mají svoje cestovní průkazy odevzdati správci stravovny, kterýž má tyto průkazy uschovati, potvrditi v nich, že dotyčné osoby ve stravovně se nacházely a při odchodu jim je opět odevzdati. Nemá-li někdo vůbec cestovních průkazů, může býti do stravovny přijat toliko se svolením obecního starosty onoho místa, kde se stravovna nachází. Obecní starosta má pak učiniti vše, čeho jest potřebí k zjištění takových osob.

Osoby do stravovny přijaté jsou povinny vykonati přiměřené práce jim uložené. Zdrábaly-li by se tak učiniti, má býti proti nim zakročeno dle § 4 zák. ze dne 24. května 1885 č. 89 ř. z. Výlohy na zřízení potřebných místností, eventuelně nájemné z nich, náklad jich na zařízení, vytápění a osvětlování, jakož i další udržování a konečně náklad na stravování a nocleh osob do stravovny přijatých nese po srážce výnosu práce ve stravovnách provedené okres, v němž stravovna se nachází. Okresům nepoměrně přetíženým může býti povolena na opatření a vnitřní zařízení potřebných místností, jakož i na stravu pro stravovny zemská podpora (v Čechách k odůvodněné žádosti okresního zastupitelstva).

Bezprostřední dozor nad stravovnou přísluší v první řadě starostovi obce, v níž se stravovna nachází, kterýž může býti též jmenován správcem jejím; v tomto případě však musí za účelem bezprostředního dozoru o tom býti učiněno oznámení zemskému výboru. Zemský výbor též ustanovuje všeobecné zásady organizační, má dozor nad pravidelným konáním služby, a zkoumá konečně účty stravoven; za účelem dozoru nad stravovnými jmenuje zemský výbor přiměřený počet zemských inspektorů, jichž příjmy sám též stanoví. Rovněž služební instrukce pro zemské inspektory a pro správce stravoven vydává zemský výbor.

V každé obci budiž zákaz žebroty veřejnou vyhláškou na význačném místě vyvěšenou prohlášen a budiž v této vyhlášce též doloženo, že nuzní cestující do nejbližší dle jména označené stravovny se mohou uchýlití. Státní orgánové, jimž přísluší dozor nad noclehárnami, vykonávají též dohled na stravovny. (Srv. čl. Policie chudinská.)

Stráže tělesné.

I. Pojem a rozdělení.

Stráže tělesné (gardy) jsou vojenská oddělení přínaležející k vojenskému dvořenínstvu císařovu a povolána jsou předkem ku střežení osob císaře a císařovny a členů císařské rodiny, jakož i ku provázení císařských výsostí při slavnostních příležitostech. Tělesné stráže skládají se z rakouské tělesné stráže lučištníků, z uherské stráže tělesné, z tělesné stráže trabantů, ze škadrony jízdecké tělesné stráže a ze setniny pěší stráže tělesné a z uherské stráže korunní. Jízdecké setnině a pěší setnině stráže tělesné přínaleží jmenovitě péče o bezpečnost a pořádek při nejvyšším dvoru a na letohrádcích a v ostatních dvorních budovách, dále péče o zachování pořádku při větších vyjíždkách a konečně připadá jim služba ordonanční. Mužstvu obou těchto tělesných stráží přidělena bývá i služba kurýrní. Ve válce přikázán jest, dopouští-li toho služba dvorní, oddíl jízdní setniny stráže tělesné vrchním velitelům armády nebo veliteli armády samostatně operující pro služby ve hlavním stanu.

Úlohou uherské stráže korunní jest střežiti korunu sv. Štěpána.

II. Organisa ce.

Veškeré stráže tyto podřízeny jsou prvnímu vrchnímu hofmistru jakožto veliteli všech stráží, pokud jde o dvorní službu, o služební osobní